

ලක්දිව පුස්තකාල පොත් පිළිබඳ තොරතුරු මූලාශ්‍රය කිහිපයක හඳුන්වාදීමක්

- වයි. කේ. තිස්ස බණ්ඩාර

සාරාංශය

මූලික මාධ්‍යයෙන් ලංකාව තුළ පොත් පත් බිහිවීමේ ඉතිහාසය දැනට සියවස් තුනකට ආසන්න ය. ඊට ප්‍රථමයෙහි ලක්දිව ග්‍රන්ථකරණය සිදු වූයේ අත් පිටපත් ලෙසිනි. එම අත් පිටපත් සඳහා ශාකමය අමුද්‍රව්‍ය සහ ලෝහමය අමුද්‍රව්‍ය භාවිතයට ගැනුණි. මෙහි මූලින් දක්වන ලද අමුද්‍රව්‍ය භාවිතයෙන් පුස්තකාල පොත් හා තවත් ද ලේඛන සම්පාදනය විය. මෙකී විඥාපන සම්පත් සම්බන්ධයෙන් ලංකාවට දිගු ඉතිහාසයක් තිබෙයි. ලංකාවේ පුස්තකාල පොත් පිළිබඳ බොහෝ පර්යේෂණ සිදුව ඇති අතර ඒවා ආශ්‍රයෙන් විවිධ ප්‍රකාශන පළව ඇති බව විශද ය. එහෙත් තව ද මේ ක්ෂේත්‍රයේ පර්යේෂණ හා ප්‍රකාශන සිදුවීම කාලීන අවැසියාවකි. මෙය ජාතික මට්ටමේ වැඩ පිළිවෙලක් තුළින් අවසන් කළ යුතු කාලය උදාවී තිබෙයි. එයට හේතු වන්නේ ලංකාව පුස්තකාල පොත් යනු බහු විෂයක තොරතුරු මූලාශ්‍රය සමුදායක් වන බැවිනි. ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික උරුම අතර එන ස්පර්ශිත උරුමයටත් අස්පර්ශිත උරුමයටත් අදාළ පුස්තකාල පොත් එකතුවලට අයත් ඇතැම් පිටපත් අභාවයට යෑම සිදුවෙයි. විවිධ ආයතන සහ විවිධ පර්යේෂකයන් විසින් මේ වනවිට ලංකාවේ පැරණි පුස්තකාල පොත් රැසක් සංස්කරණයට සහ අනුලේඛනයට පත්කරන ලදුව මුද්‍රණද්වාරයෙන් ප්‍රකාශයට පත්කිරීම විශේෂයෙන් සිහිපත් කළ යුතු වන්නේ ය. ඒ නිසා ම අපට බුදුසමය අදාළ ව පෙළ, අටුවා, ටීකා, ටීප්පති, ගැටපද හා සන්න සහිත අනර්ඝ සාහිත්‍යයක් හිමි ය. පාලි, සංස්කෘත සහ සිංහල සම්භාව්‍ය සාහිත්‍යය අපට උරුමව ඇත්තේ පැරණි පුස්තකාල පොත් මුල් මූලාශ්‍රය වෙතින් බව පැහැදිලි වෙයි. එපමණක් ද නොව පැරණි ඉතිහාසය, සංස්කෘතිය, ජනශ්‍රැති, කලාව, ශිල්පශාස්ත්‍ර, භාෂාශාස්ත්‍ර, ව්‍යාකරණ, ඡන්දස් අලංකාර, පද්‍ය සාහිත්‍යය, ජ්‍යෝතිෂ, ග්‍රහණ ශාස්ත්‍ර මෙන් ම ආයුර්වේද හා දේශීය වෙදකම සහ තව ද විඥාපන රැසක් පුස්තකාල ලේඛන මාධ්‍යයෙන් ලංකාවේ සුරැකිව තිබීම භාග්‍යයකි.

මේවා සුරක්ෂිතව තිබෙන ස්ථාන, ඒවා කුමන විෂයයන්ට අයත් පිටපත් ද, එම පොත්වල අන්තර්ගතය කුමක් ද, කිනම් කාලවකවානුවල කවුරුන් විසින් ලියන ලද ඒවා ද සහ තවත් විස්තර දැනගැනීමට තොරතුරු මූලාශ්‍රය අවශ්‍ය වන්නේ ය. අදාළ ක්ෂේත්‍රයේ පර්යේෂකයින් සඳහා මේ මූලාශ්‍රය බෙහෙවින් ප්‍රයෝජනවත් වන්නේ ය. එහෙයින් පුස්තකාල පොත් පිළිබඳ තොරතුරු මූලාශ්‍රය සම්පාදන කිරීම අවශ්‍ය දෙයකි. එබඳු සම්පාදන රැසක් ලංකාව හා සම්බන්ධව සිදුව තිබෙයි. ඒවා පුද්ගලිකව මෙන්ම ආයතන වශයෙනුත් දේශීය සහ විදේශීය වශයෙනුත් විවිධ ය. මේවා සියල්ල පිළිබඳව විස්තර කිරීම මෙ බඳු කෙටි ලිපියකින් හෙළි කිරීම අසීරු කරුණකි. ඒ හෙයින් තෝරාගනු ලැබූ නිදසුන් ඇසුරෙන් අදාළ තොරතුරු මූලාශ්‍රයන් පිළිබඳව කෙටි හැඳින්වීමක් මෙයින් ඉදිරිපත් කරනු ලැබෙයි.

ප්‍රමුඛ පද - ලංකාවේ පුස්තකාල පොත්, පුස්තකාල පොත් සාහිත්‍යය, අකාරාදී, ග්‍රන්ථ නාමාවලි

ප්‍රවේශය

ශ්‍රී ලාංකේය පුස්තකාල ලේඛන කලාව සහ එහි ඓතිහාසික පසුබිම විචාර පූර්වකව විමසා බැලීමේ දී මේ ආශ්‍රිත සුවිශේෂ සාහිත්‍යයක් නිර්මාණය වී ඇති ආකාරය පැහැයයි. මේ ක්ෂේත්‍රයේ අධ්‍යයන හා පර්යේෂණයෙහි නිරතවන විද්‍යාර්ථයින් සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වූ දෙයක් වන්නේ එම සාහිත්‍යය පිළිබඳ අවබෝධය ලබා තිබීම ය. එකී සාහිත්‍යය ප්‍රධානතම මූලාශ්‍රය වශයෙන් භාවිත කිරීමෙන් තම අපේක්ෂිත පර්යේෂණයෙන් ප්‍රතිඵල ලද හැකිවෙයි. තොරතුරු මූලාශ්‍ර (Information Sources) බහුවිධ ය. "තොරතුරු යන වචනය තුළ විවිධ සංකල්ප ගැබ් වී ඇත. එය නිවැරදිව විග්‍රහ කිරීම අතිශයින් දුෂ්කරය. තොරතුරු හා දැනුම යන දෙක ම එක දෙයක් ද? කරුණු, දත්ත, තොරතුරු, දැනුම, අවබෝධය වැනි වචනවල අර්ථයන් අප වෙන්කොට හඳුනා ගන්නේ කෙසේද? තොරතුරු යන පදය ගුවන් විදුලි මාර්ග ඔස්සේ එන සන්නිවේදනයන් ලෙස හඳුනා ගැනෙයි. තවත් සමහරු එය වාර්තා ගත කරන ලද කරුණු (Recorded Facts) ලෙස හඳුන්වති. මනුෂ්‍ය සිත තුළ ගැබ් වී ඇති අත්දැකීම් ලෙස සමහරු එය හඳුන්වති. තොරතුරු යන්න නිර්වචනය කිරීමේ දී එය පහත සඳහන් අයුරින් දැක්විය හැකිය.

සකස් කරන ලද දත්ත (Processed Data) අපට තොරතුරු වශයෙන් කෙටියෙන් නිර්වචනය කළ හැකිය. මෙම සකස් කිරීම යනු දත්ත සංක්‍රමණය, දත්ත තේරීම, දත්ත සංවිධානය හෝ දත්ත විශ්ලේෂණය විය හැකියි. දත්ත විශ්ලේෂණය හෝ සාරාංශකරණය තුළින් අර්ථවත් ස්වරූපයෙන් ලබාගැනීම තොරතුරු වශයෙන් හැඳින්වීමට පුළුවන.”¹ වර්තමාන ලොව තොරතුරු තාක්ෂණය අතින් ලබාගෙන ඇත්තා වූ දියුණුවේ ස්වභාවය අනුව ඒ ඒ ක්ෂේත්‍ර තුළ විවිධ වූ සංවර්ධනාත්මක තත්ත්ව දැකිය හැකිය. “තොරතුරු ආකාර පහකි. ඒවා නම් : 1. තත්‍ය (Facts) 2. සංකල්පීය (Concepts) 3. පටිපාටිමය (Procedures) 4. ක්‍රියාවිධි (Process) 5. සිද්ධාන්තමය (Principles)”² යනුයි.

මෙම කරුණු තව ද විස්තර කිරීමේ දී එහි අංක එකට අයත් එනම් තත්‍ය යන්නට විස්තර මෙසේ සැපයේ. “ කිසියම් ද්‍රව්‍යක්, පුද්ගලයෙක්, ප්‍රදේශයක් හෝ දිනයක් හඳුන්වන ඒකීය තොරතුරු කොටසක් තත්‍ය තොරතුරක් ලෙස හඳුන්වමු” යනු යි.³

තොරතුරු සහ තොරතුරු සාක්ෂරතාව පිළිබඳව වර්තමානයේ බොහෝ සෙයින් ම අසන්නට කියවන්නට ලැබෙනුයේ විද්‍යුත් මාධ්‍යය සම්බන්ධයෙනි. එමෙන් ම නූතනයේ දී විවිධ මෙවලම් භාවිතයෙන් විවිධ තොරතුරු විවිධ උපක්‍රම අනුව භාවිත කෙරෙන සෙයක් දක්නට ඇත.

මෙහි ඉහත දක්වනු ලැබ ඇති ක්‍රම පහකින් යුත් තොරතුරු ආකාර අතර මුලින් ම දැක්වෙන තත්‍ය (Facts) යටතේ කිසියම් ද්‍රව්‍යයක් යන්න තුළට පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය අන්තර්ග්‍රහණය කළ හැකි ය. පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය යනු රාජ්‍ය වකුලේඛ අනුසාරව පොත්, සඟරා ඇතුළු මුද්‍රිත මාධ්‍යයන් ද තොරතුරු අඩංගු විද්‍යුත් මාධ්‍යය ද වෙයි.⁴ ඒ අනුව පුස්තකාලද්‍රව්‍ය අතරට අයත් පොත් අතරේ අත්පිටපත් ලෙසින් සම්පාදනව ඇති පුස්තකාල පොත් ද අයත් වන්නේ ය. මේ නයින් බලන කල ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල පොත් කොපමණද ඒවා තිබෙන්නේ කුමන ස්ථානවල ද යනු තවම අවසන් නිගමනයට පැමිණ නැති තත්ත්වයකි.

“මෙරට හා විදේශයන් හි පුද්ගලයන් සතුව ඇත්තා වූ ද, විවිධ ආයතනයන්හි තැම්පත් කොටඇත්තා වූ ද, සිංහල පුස්තකාල පොත් සංඛ්‍යාව හැත්තෑපන්දහසක් පමණ ඉක්මවන බව කිවහැකිය.”⁵

“ශ්‍රී ලංකාවේ දැනට හමු වී ඇති පැරණි ම පුස්තකාල පොත ක්‍රි. ව 13 වැනි සියවසට අයත් වූල්ලවග්ගය බවට සාක්ෂි ඇත.”⁶ ලංකාවේ පුස්තකාල පොත් පිළිබඳ තොරතුරු මූලාශ්‍රය ගණනාවක් තිබෙයි. පර්යේෂකයින්ගේ ප්‍රයෝජන පිණිස දැනට සම්පාදනය වී ඇති ඒවා භාවිත කිරීමත් මෙතෙක් සංග්‍රහ වී නොමැති තොරතුරු සංග්‍රහ කිරීමත් කාලීන අවශ්‍යතාවක් බව හඳුන්වාදිය හැකිය. මෙරට පුස්තකාල පොත් පිළිබඳ තොරතුරු මූලාශ්‍රයන් සම්පාදනයේ ආරම්භය මීට වසර 150 ක් පමණ ඉහත සිට පැවතෙන බවට සාක්ෂි තිබෙයි.

මෙම වාර්තාකරණවල ඓතිහාසික පසුබිම සැකෙවින් මෙසේ දක්වමු. “ ... මේ අනුව එසේ එක් රැස්කර ගන්නා ලද සියලු තොරතුරු ඇතුළත් කොට ලක්දිව පන්සල් හා පොත්ගල් ආශ්‍රයෙහි ඇති අත්පිටපත් සහ ග්‍රන්ථවල නාමලේඛනයක් පිළියෙළ කිරීමේ කාර්යය රජය බාරදුන්නේ ව්‍යවස්ථාදායක සභාවේ මන්ත්‍රීවරයෙකු සහ නීතිඥයකු වූ ජේම්ස් ද අල්විස් පබ්බාට්ටාට ය. එකම ග්‍රන්ථයේ පිටපත් කිහිපයක් තිබෙන බවද දුටු අල්විස් පබ්බාට්ටා, ඒවාට වේයන්ගෙන් වන හානිය ද සලකා රජයේ වාර්තාගාරයේ වෙනම පුස්තකාලයක් මෙම අත්පිටපත් වෙනුවෙන් පිළියෙල කරන්නේ නම් යහපතැයි රජයට යෝජනාවක් කළේය. රජයේ ඒජන්තවරුන් මගින් අත්පිටපත් එකට වැඩි තැන්වලින් මිලයට ගෙන හෝ ඒවා පිටපත් කරගන්නට ඇති පුළුවන්කම ද පෙන්වා දුන්නේ ය. මෙම යෝජනාව රජය විසින් පිළිගන්නා ලද අතර, ඒ සඳහා ව්‍යවස්ථාදායක මන්ත්‍රී මණ්ඩලය විසින් මුදල් ද වෙන්කරන ලද්දේ ය. 1870 ජූලි 27වැනි දින කොළඹ කවචේරියේ දී පෙරදිග පුස්තකාල කමිටුවක් පිහිටුවන්නා ලදී. එම කමිටුවට සභාපති ලෙස ආර්. එෆ්. මෝර්ගන් ද, ලේකම් ලෙස ජේම්ස් ද අල්විස් ද පත්වූහ. ඉතිරි සාමාජිකයන් වූයේ සී. පී. ලොයාර්ඩ්, ලුවී ද සොයිසා සහ අන්ද්රිස් ද සිල්වාත් ය. එහි කළමනාකරණයට අදාළ නීති රීති ගැසට් මගින් ප්‍රකාශයට පත්විය. සබරගමුව, ගාල්ල සහ මාතර දිස්ත්‍රික්කවලින් අත්පිටපත් ලබාගැනීම සඳහා රජයේ දිසාපතිවරුන්

යටතේ අනුකම්ච පිහිටුවිණි.... වශයෙනි. 1871 දී ජේම්ස් ද අල්විස් විසින් පැරණි සාහිත්‍යයක අන්පිටපත් නාමාවලි නිමාකරන ලදී. එතෙක් බෞද්ධ හික්ෂුන් සහ දේශීය වෛද්‍යවරුන් ස්වල්පයකගේ ඇස් ගැසී තිබූ සමහර පාලි සහ සිංහල පොත් ප්‍රථමවරට මේ නිසා ප්‍රසිද්ධියට පත්විය. මේ නිසා පන්සල්වල ඇති අන්පිටපත් ගැන ඉතා ඉක්මන් පරීක්ෂණයක් කොට වාර්තා කිරීමේ අවශ්‍යතාව ඉතා හදිසි එකක් බවට පෙනී ගියේය. රජය විසින් මහමුදලි ලුවී ද සොයිසා ඒ කාර්යය සාර්ථක කරගන්නට පත්කරන ලදී. ලුවී ද සොයිසා උපතින් ක්‍රිස්තු හක්තිකයෙකු වුව ද වයඹ, දකුණු සහ මධ්‍යම පළාතේ පන්සල්වලට ගොස් ඒවාගේ පොත්ගල් සහ අල්මාරි, පෙට්ටගම් ආදිය සොයා බලා තිබූ ග්‍රන්ථ ගැන වාර්තාවක් සකස් කළේය. මාතර පළාතේ පමණක් පන්සල්වලට ඇතුළුව ද ඒවාගේ ආරක්ෂකයන්ගේ ඊර්ෂ්‍යාව සහ නොදැනුම නිසා ඔහුට ඒ පළාතෙන් වැඩි සහයක් ලැබුනේ නැත. එම වාර්තාව 1875 දී මුද්‍රිතයි.”⁷

මෙ බඳු පසුබිමකින් ආරම්භ වූ ලංකාවේ පුස්තකාල පොත් පිළිබඳ වාර්තාකරණය විවිධ ස්වරූපවල ප්‍රකාශන මගින් බොහෝ ප්‍රමාණයක් මේ වනවිට ප්‍රකාශයට පත්ව තිබෙයි. මේවායින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක විස්තර ඇතුළත් ප්‍රකාශනයක් ද පළව තිබෙයි.⁸

එම ප්‍රකාශනය මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ මේ ක්ෂේත්‍රයේ ආරම්භක පසුබිමේ සිට ක්‍රි. ව 2007 ජූලි මස දක්වා ප්‍රකාශනයට පත්ව ඇති තොරතුරු මූලාශ්‍රය රැසක් හෙළිදරවු කිරීම කාලෝචිත ක්‍රියාවකි. මේ සඳහා දායක වූ සැවොම පැසසුමට ලක් කරමු. පුස්තකාල පොත් ක්ෂේත්‍රයේ සාහිත්‍යය ගවේෂණය කරන අය සඳහා එය අගනා යතුරකි. මෙහි නවතම සංස්කරණයක් සිදු කළ හොත් එයට හසුනොවී ඇති ඇතැම් තොරතුරු සහ 2007 වර්ෂයෙන් පසුව මේ ක්ෂේත්‍රයේ පළව ඇති තව ද තොරතුරු මූලාශ්‍රයයන් එයට එකතුවිය හැකි ය.

එකී ප්‍රකාශනයේ අන්තර්ගත තොරතුරු මූලාශ්‍රය යම් ප්‍රමාණයක් මෙම ලිපියේ අන්තර්ගත කරනුයේ අදළ සම්පාදකවරුන් වෙත අපගේ ස්තූති පිරිනැමීමක් සමඟ බව කරුණාවෙන් සැලකුව මැනවි. ඒවාට අමතරව තව ද තොරතුරු මූලාශ්‍රය කීපයක් උක්ත ප්‍රස්තුත මැය

යටතේ විස්තර සහ නිදසුන් වශයෙන් දැක්වීමට අපේක්ෂා කෙරෙයි. පුස්තකාල පොත් ආශ්‍රිත අධ්‍යයනයේ දී තොරතුරු මූලාශ්‍රය සමුදායක් වශයෙන් පවතින ලේඛන ප්‍රමාණයෙන් සහ වර්ගවලින් විවිධය. ඇතැම් ඒවා මුද්‍රණයෙන් පළව තිබෙයි. තවත් ප්‍රමාණයක් යතුරු ලියන මෙන් ම පරිගණක යතුරු ලියන මගින් ද සකසා තිබෙයි. මේවාට අමතරව අතින් ලියූ පිටපත් වශයෙන් ද යම් ප්‍රමාණයක් තිබිය හැකිය. මේ කුමන මාධ්‍යයකින් වුව ද මේවා තොරතුරු මූලාශ්‍රයන් වන්නේ ය. නිදසුන් වශයෙන් ඒවා කිහිපයක් මතු දැක්වෙන පරිදි වර්ග කළ හැකිය.

- ග්‍රන්ථනාමාවලි - Bibliography
- සවිස්තරාත්මක නාමාවලි - Catalogues
- ලැයිස්තු - List
- වාර්තා - Reports
- වෙනත් ලේඛන - Other Documents
- වාරසඟරා ලිපි - Periodical Articles

ග්‍රන්ථ නාමාවලි

ලංකාවේ පුස්තකාල පොත් නාමාවලිය ප්‍රථම භාගය.⁹

මෙම කොටසට අයත් හැඳින්වීම තුළ එහි අරමුණ දක්වා තිබෙයි. එයට අමතරව 1885 වර්ෂයේ දී ලුවීස් ද සොයිසා මුදලිවරයාගේ පුස්තකාල පොත් ග්‍රන්ථ නාමාවලිය පිළිබඳව සහ 1938 ඩබ්. ඒ. ද සිල්වා මහතාගේ කොළඹ කෞතුකාගාර පුස්තකාලයට අදාළ පුස්තකාල පොත් ග්‍රන්ථ නාමාවලිය පිළිබඳව නාමකන්ත්‍රිකව සඳහන් කර තිබෙයි. එහි ම මෙම කොටසට විස්තර ඇතුළත් වූ පුස්තකාල පොත් ලැයිස්තු ලබාගත් ආකාරය ද ලැබුණු ලැයිස්තු ගණන ද පුස්තකාල පොත් ගණන ද සඳහන් වෙයි. ඒ පහත දැක්වෙන පරිදිය.

පළාත	ලැබුණු ලැයිස්තු ගණන	පුස්තකාල පොත ගණන
බස්නාහිර	173	5,341
මධ්‍යම	127	5,345

දකුණ	431	20,306
වයඹ	55	1,369
උතුරුමැද	15	691
උතුර	35	1,500
සබරගමුව	<u>77</u>	<u>1,777</u>
ලැයිස්තුව	<u>913</u>	පිටපත් <u>44,392</u>

ලංකාවේ පුස්තකාල පොත් පිළිබඳව අධ්‍යයනයේ නිරතවන අය සඳහා මෙම ග්‍රන්ථය ඉතා ප්‍රයෝජනවත් මූලාශ්‍රයක් වන්නේ ය. එහි ලංකාවේ විහාරස්ථාන නවසිය දහතුනකින් එවකට සපයනු ලැබ ඇති පුස්තකාල පොත් පිටපත් 44,329ක ග්‍රන්ථනාම පෙළගස්වා තිබෙයි. සිංහල අකාරාදි ක්‍රමයට නාමාවලිගතකර ඇති එම පුස්තකාල පොත් එවකට තැන්පත් ව තිබුණු ස්ථාන හඳුන්වා ඇත. එම ලේඛනයේ ප්‍රථමයෙන් ම ඇත්තේ අකාරාදි නිසන්ඬුව (වෛද්‍ය), වෛද්‍ය අකාරාදිය යන්න යි. ඒ සමගම 234, 331, 704 යන අංක තුන ද සටහන් ව පවතියි. එකී අංකයන්ගෙන් කියැවෙන්නේ එම පිටපත තිබෙන විහාරස්ථානය යි. ඒ අනුව 234 යටතේ බෝධිරුක්කාරාම විහාරස්ථානය - කොස්සින්න, කැටවල, ලෙවුලෙ යනුවෙන් ද අංක 331 යටතේ ශ්‍රී රාහුලාරාම මහාවිහාරය - පාතේගම, වැලිතර, බලපිටිය යනුවෙන් ද අංක 704 යටතේ සද්ධර්මෝදය පිරිවෙන් විහාරය - ගොඩවෙල, නිහිළුව ලෙස විහාරස්ථාන නාමලේඛනය යටතේ දැනගත හැකිය. මෙහි අන්තර්ගත විහාරස්ථාන 913 ඒ ඒ දිස්ත්‍රික්ක වශයෙන් ද බෙදා වෙන්කර තිබෙයි. ඒ අනුව පුස්තකාල පිටපතක් සොයන පර්යේෂකයෙකුට එය තව ද පහසු කරුණක් වන්නේ ය. දැනට වසර හැටකට (60) පෙර සංග්‍රහ කරනු ලැබූ මෙම ග්‍රන්ථ නාමාවලියට අයත් පුස්තකාල පිටපත් ඒ ඒ විහාරස්ථානවල එවකට පැවතිය ද ඇතැම් ඒවා වර්තමානයේ තිබෙයි ද යන්න විමසිය යුතු කරුණකි. මෙම ලියුම්කරු පුස්තකාල පොත් පරීක්ෂාවේ යෙදෙන විට ඇතැම් තැනක එසේ වාර්තා වූ පුස්තකාල පිටපත් නොතිබූ බව අනාවරණ විය.

පුස්තකාල පොත් ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ද්විතීය භාගය

ඉහත ග්‍රන්ථයේ ද්විතීයභාගය ද කේ. ඩී. සෝමදාස මහතා විසින් සම්පාදනය කරන ලදුව සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව මගින්

පළකරන ලදී. එහි ලංකාවේ විහාරස්ථාන හයසිය හැත්තෑසතරකින් (674) ලබාගත් පුස්තකාල පොත් පිටපත් දහස් ගණනක ග්‍රන්ථනාම අන්තර්ගත වෙයි. පළමු කොටසේ සැලැස්මට තරමක් වෙනස් ආකාරයකින් සම්පාදනය වී ඇති ද්විතීය භාගයේ විහාරස්ථාන දිස්ත්‍රික් වශයෙන් වෙන්කර නොමැත. ග්‍රන්ථනාම අකාරාදී ක්‍රමයෙන් පෙළගස්වා තිබෙයි. එහි ද අකාරාදිය (සිංහල), සිංහල අකාරාදිය, අකාරාදිනිසණ්ඩුව, සිංහලනිසණ්ඩුව, එළු අකාරාදිය යනුවෙන් ශීර්ෂ නාම කිහිපයකට දැක්වෙයි. විහාරස්ථාන එකොළහකට අයත් අංක ද මේ සමග දැක්වෙයි. ඒවා අනුව පිටපත් සොයන අයෙකුට අදාළ ස්ථානය වෙත ප්‍රවේශ විය හැකිය. මෙහි එක් නිදසුනක් මෙසේ දක්වමු. ශ්‍රී වීරපරාක්‍රම නරේන්ද්‍රසිංහ රාජ වෛද්‍යවරයාගේ අත්වෙදපොත - 669 යන්න යි. මෙම අංකයෙන් නියෝජන වන්නේ ශාස්ත්‍රෝදය පිරිවෙන - මාරපන, සබරගමුව පළාත ලෙස ය. මේ දක්වන ලද ද්විතීයභාගයෙහි අවසාන විහාරස්ථානය වන්නේ අස්ගිරි විහාර මැදපන්සල ය. එයට යෙදී ඇති අංකය 674 වන්නේ ය. මෙකී විහාරස්ථානයේ තිබී එවකට ලේඛනගතව ඇති ශාසනාභිවෘද්ධි කතිකාව පුස්තකාල පිටපත දැන් එහි නැත. එමෙන්ම එම විහාරයේ එවකට තිබී පුස්තකාල පොත් ග්‍රන්ථනාමාවලිය ද්විතීයභාගයේ සෝමදාස මහතා වාර්තාකර ඇති අස්ගිරි උපත නැමැති පුස්තකාල පිටපත ද දැනට එහි නැත. එකී පිටපත අනු ලේඛනයෙන් අනතුරුව මුද්‍රණයෙන් පළව තිබෙයි.¹⁰ පූජ්‍ය කුඹුල්ලේ ශ්‍රී සීලක්ඛන්ධ ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේට (වර්තමාන මහාචාර්ය) එම පිටපත ලැබුණු ආකාරය එහි සංඥාපනයේ සඳහන් වෙයි. මෙ බඳු සාධක අනුව එවකට වාර්තා වූ පුස්තකාල පොත් පිටපත් සියල්ල ම ඒ ඒ විහාරස්ථාන සතුව තිබෙයි ද යනු නිශ්චිත නැත. එහෙත් වැඩි ප්‍රමාණයක් තිබෙනු ඇතැයි අපේක්ෂා කළ හැකිය.

පුස්තකාල පොත් ග්‍රන්ථ නාමාවලිය තෘතීය භාගය

කේ. ඩී. සෝමදාස මහතා විසින් සම්පාදනය කරන ලදුව සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද මෙම කොටස සුවිශේෂ ග්‍රන්ථ නාමාවලියක් වන්නේ ය. එයට ප්‍රධාන හේතුව වන්නේ ලංකාවට අයත් එහෙත් දැනට බ්‍රිතාන්‍ය කෞතුකාගාරය තුළ තිබෙන පුස්තකාල පොත් පිටපත් භාරදහසක පමණ ග්‍රන්ථනාම ලේඛනයක් වීමය. බ්‍රිතාන්‍ය කෞතුකාගාරයේ

ලාංකේය පුස්තකාල පොත් නාමාවලිය” නමින් වූ මෙම කොටස තුළ පුස්තකාල පොත් ග්‍රන්ථනාම අකාරාදී පිළිවෙළට යොදා තිබෙයි. එම පිටපතේ භාෂාව, පත්තිරු ප්‍රමාණය සහ අදාළ පිටපතට අයත් බ්‍රිතාන්‍ය කෞතුකාගාරයේ අංකය ද මෙහි ඇතුළත් ය. පුස්තකාල පොත් ආශ්‍රිත අදාළ විෂය ක්ෂේත්‍රයේ පර්යේෂණ කරන අයට මේ ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ප්‍රයෝජනවත් වන්නේ ය. එහි අන්තර්ගත ග්‍රන්ථනාම විමසීමේ දී ලංකාවේ පුස්තකාල පොත් කෙතෙක් ලියැවී ඇත්දැයි දැනගත හැකිය. කේ. ඩී. සෝමදාස මහතා සඳහන් කරන පරිදි බ්‍රිතාන්‍ය කෞතුකාගාරයේ ඇති ලාංකේය පුස්තකාල පොත්වලින් පොතක ඡායා පිටපතක් ලබාගත හැකි බවය. මේ සඳහා උපදෙස් එහි සඳහන් වෙයි. මෙම තොරතුරු මූලාශ්‍රය තුළින් ලාංකේය පැරණි පුස්තකාල පොත් බොහෝ ප්‍රමාණයක් පැවති බව දැනගත හැකි ය.

නාමාවලි

දේශීය වෛද්‍ය විද්‍යායතනයේ ආයුර්වේද වෛද්‍ය විද්‍යාව පිළිබඳ පුස්තකාල පොත් නාමාවලිය. කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය, 1986 වර්ෂයේ පුස්තකාල හා විඥාපන විද්‍යා විශේෂවේදී උපාධි අපේක්ෂක පී. එම්. ආර්. පද්මසිරි මයා විසින් රචනා කරන ලද නිබන්ධයයි. උක්ත විද්‍යායතනය සතු පුස්තකාල පොත් 300ක් සඳහා වූ ශීර්ෂ නාම තව ද විස්තර අඩංගු සහිත මෙය යතුරු ලේඛන පිටපතකි. පිටු 79කි. ඡාතික පුස්තකාලයේ මෙහි පිටපතක් තිබෙන බව වාර්තාවෙයි.¹¹

මයික්‍රොෆිල්ම් කරන ලද පුස්තකාල පොත්, අත් පොත් සහ මුද්‍රිත පොත් නාමාවලිය.

රාජගිරිය දේශීය වෛද්‍ය විද්‍යා ආයතනය සතු දේශීය වෙදකමට අයත් පුස්තකාල පොත් 70 ක් පිළිබඳ විස්තර මෙහි අන්තර්ගත වෙයි.¹² 1999 වර්ෂයේ දී යතුරු ලියනය කරන ලද අතර එහි සුක්ෂම ඡායා පිටපතට පිටු 16ක් අයත් වෙයි. එම පිටපත එකී විද්‍යායතන පුස්තකාලයේ තිබෙයි.

ආයුර්වේද පුස්තකාල පොත් ඒකාබද්ධ නාමාවලිය

ජයසිරි ලංකාගේ මහත්මා විසින් සම්පාදන කරන ලද මෙහි වෙදකමට අයත් පුස්තකාල පොත් 760ක් පිළිබඳ ශීර්ෂ නාම සහ තව ද විස්තර ඇතුළත් වෙයි.¹³ මේ සඳහා දේශීය වෛද්‍ය විද්‍යා ආයතන පුස්තකාලය, බණ්ඩාරනායක ආයුර්වේද පර්යේෂණ පුස්තකාලය සහ ජාතික කෞතුකාගාර පුස්තකාලයීය පුස්තකාල පොත්වලට අයත් දේශීය පුස්තකාල වෙද පොත් භාවිත කර තිබෙයි. 1987 වර්ෂයේ දී සම්පාදිත මෙයට යතුරු ලේඛන පිටු 327ක් අයත් වෙයි. මෙහි පිටපත කොළඹ ස්වභාවික සම්පත් හා විද්‍යා අධිකාරිය සතුව පවතියි.

ලැයිස්තු

පුස්තකාල පොත් ග්‍රන්ථ නාමාවලිවලට අමතරව පොත් ලැයිස්තු වර්ගයක් විවිධ ස්වරූපයන් තිබෙයි. ඉන් කීපයක් පහත පරිදි වෙයි.

පුස්තකාල පොත් නාමාවලිය කොළඹ කෞතුකාගාරය.¹⁴ -

අත් අකුරින් ලියන ලද පිටු දෙකකින් සමන්විත මෙම ලැයිස්තුවේ එම කෞතුකාගාරයට අයත් පුස්තකාල පොත් 70 ක් ගැන විස්තර අඩංගු වෙයි. 2005 වසරේ දී සම්පාදිත මේ ලැයිස්තුව එම දෙපාර්තමේන්තුව සතුව වෙයි.

පුස්තකාල පොත් නාමාවලිය කොළඹ ජාතික කෞතුකාගාරය කොළඹ.¹⁵ -

යතුරු ලියන පිටු 28ක් වූ මෙම ලැයිස්තුවට එම පුස්තකාලයට අයත් පුස්තකාල පොත් 904ක නම් ඇතුළත් වෙයි. ලැයිස්තුව එම පුස්තකාලය සතු ය.

පුස්තකාල පොත් නාමාවලිය වික්‍රමාරච්චි ආයුර්වේද ආයතනය ගම්පහ.¹⁶ -

අත් අත් අකුරින් ලියන ලද ලැයිස්තුව එම ආයතනයට අයත් දේශීය වෙදකමට අදාළ පුස්තකාල පොත් 50ක නම් අයත් ය. එකී ආයතනය සතුව එම ලේඛනය තිබෙයි.

පුස්තකාල පොත් පිළිබඳ නාමාවලිය බණ්ඩාරනායක ආයුර්වේද පර්යේෂණ ආයතනය මහරගම.¹⁷ -

දේශීය වෙදකමට අදාළ එම ආයතනය සතු පුස්තකාල වෙදපොත් 592ක මෙම නම් ලැයිස්තුව යතුරු ලේඛන කරන ලද්දකි. 2003 වසරේ දී සකසන ලද මෙය එම ආයතනයේ තිබෙයි.

පුස්තකාල පොත් ලැයිස්තුව කැලණිය රජමහා විහාරය කැලණිය.¹⁸ - මෙය එම විහාරස්ථානට අයත් පුස්තකාල පොත් 40ක නම් අත් අකුරින් ලියන ලද ලේඛනයකි. 2004 වසරේ දී ලියා ඇති මෙම ලේඛනය කැලණිය රජමහ විහාරය සතුය.

පුස්තකාල පොත් ලැයිස්තුව පුරාවිද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය කොළඹ.¹⁹ -

යතුරු ලේඛන කරන ලද මෙම ලේඛනයට එම ආයතනයට අයත් පුස්තකාල පොත් 22 ක නම් ඇතුළත්ය. 2005 වර්ෂයට අයත් මෙය යතුරු ලියනය කළ එකකි.

මහනුවර අස්ගිරිය මහාවිහාරයීය පුස්තකාල පොත් : 1.²⁰ -

වර්තමාන ලේඛක විසින් සම්පාදනය කරනු ලදුව පළකොට ඇති එකී පුස්තකාල පොත් නාමලේඛනයට අයත් වන්නේ අස්ගිරිය මහාවිහාරයට අයත් මුල්ලේගම පන්සලේ පුස්තකාල පොත් එකතුවයි. දැනට පලිපාන වන්දනන්ද බෞද්ධ විද්‍යාලයීය පුස්තකාලයේ තැන්පත්ව ඇති එකී පුස්තකාල පොත් 2007 වර්ෂයේ දී මේ පර්යේෂක විසින් ලේඛනගත කොට අංක යොදා පුස්තකාලයේ තැන්පත් කර තිබෙයි. අන්තර්ගත ග්‍රන්ථනාම 98 කි. මේ සඳහා එම ස්ථානයේ අධිපති ආචාර්ය ගොඩගම මංගල හිමි විශේෂ අනුග්‍රහයක් ලබාදුන් බව ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

අස්ගිරිය මහාවිහාරයීය පුස්තකාල පොත් එකතු.²¹ -

වර්තමාන ලේඛක විසින් සම්පාදන කරන ලද මෙම නිබන්ධයෙහි අස්ගිරිය මහාවිහාරයේ ස්ථාන කීපයකට අයත් පුස්තකාල පොත් ග්‍රන්ථනාම අකාරාදි ක්‍රමයටත් එක් කොටසක් මිශ්‍ර නාම ලෙසටත් පළව තිබෙයි. ඒ අතර මුල්ලේගම පන්සලට අයත් පුස්තකාල පොත් සහ ආදාහන මඵව විහාරයට අයත් පුස්තකාල පොත් 226ක ග්‍රන්ථ

නාම අකාරාදී ක්‍රමයට දක්වා තිබෙයි. ස්ථාන දෙකක ග්‍රන්ථ එකම ලැයිස්තුවක ඇතත් ඒ ඒ විභාගවල නමට යෙදී ඇති මුල් අකුර අදළ ග්‍රන්ථයට හිමි අංකයට ඉදිරියෙන් දක්වා තිබෙයි.

නිදසුන් : අභිගුණරනිකාය - (මු.04)
අභිගුලිමාල පදාර්ථ - (ආ.121)

එම සංකේත අනුව මුල්ලේගම පන්සලට අයත් එහි තිබෙන පිටපතක් ආදාහන මඵව විභාගයට අයත් එම පිටපතක් හැඳින්වෙයි. ඉලක්කමෙන් දැක්වෙනුයේ එම විභාගයට අයත් පුස්තකාල පොතේ අංකයයි.

මෙම ලේඛනයේ අන්තර්ගත කළ තවත් පුස්තකාල පොත් නාමාවලියක් වන්නේ අස්ගිරි විජයසුන්දරාරාමයේ පුස්තකාල පොත් සම්බන්ධවයි. එම නාමලේඛනය සැකසූ ආකාරය පිළිබඳ විස්තර අදළ ලිපිය තුළින් දක්වා ඇත. ඒ අනුව එකී විභාගස්ථානයට අයත් පුස්තකාල පොත් 325ක ලැයිස්තුවක් අකාරාදී ක්‍රමයට එහි දැක්වෙයි. ඒවාට අමතරව මෙම ලිපිය මගින් අස්ගිරිය මහාවිභාගයේ තවත් පන්සල් තුනක ඇති පුස්තකාල පොත් ග්‍රන්ථනාම දැක්වෙයි. ඒවා උපුටාගෙන ඇත්තේ ලංකාවේ පුස්තකාල පොත් නාමාවලිය පළමු සහ දෙවන කාණ්ඩය (1959. සෝමදාස සංස්කරණය) යන මුද්‍රිත කෘතියේ එන අංක අනුසාරයෙන් සකසාගත් පන්සල් තුනකි. ඒ අනුව අස්ගිරියේ මැද පන්සල, වැල්ලව පන්සල සහ අස්ගිරිය මහාවිභාගය යන නම්වලින් දැක්වෙන ස්ථානවල තිබෙන පුස්තකාල පොත් ගැනය. මෙයින් අස්ගිරිය මහාවිභාගය යනුවෙන් අදහස් කරනුයේ කුමන පන්සල ද යන්න නිශ්චිත නැත. ඇතැම් විට එය එම විභාගස්ථානයේ පෝයගෙය වියහැකි ය. අකාරාදී ක්‍රමයෙන් තොරව ඇති මිශ්‍ර නාම ලේඛනයක් වශයෙන් එය ඉදිරිපත් කර ඇත.

විදේශීය රටක ඇති ලාංකේය පුස්තකාල වෙද පොත් කීපයක්.²² -
වර්තමාන ලේඛක විසින් සම්පාදනය කරන ලද තවත් ලේඛනයක් වූ මෙම ලිපියෙන් විස්තර වන්නේ එංගලන්තයේ පිහිටුවා ඇති වෛද්‍ය ඉතිහාසය සම්බන්ධ ආයතනයේ (වෙල්කම්) පුස්තකාලය සතුව තිබෙන ශ්‍රී ලංකාවට අයත් පුස්තකාල පොත් 663 ක් අතුරින් පිටපත් අසූවක (80) පුස්තකාල වෙද පොත් අකාරාදියකි.

තව ද ලංකාවේ පුස්තකාල පොත් පිළිබඳව ඉංග්‍රීසි භාෂා මාධ්‍යයයෙන් ලියා පළකර තිබෙන ග්‍රන්ථනාමාවලි (Bibliographies) කීපයක් වාර්තා වන්නේ ය. ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන මධ්‍යස්ථානයේ වාර්තා අනුව දේශීය සහ විදේශීයව පවතින පුස්තකාල එකතු ගණනාවක ලැස්තු ඉන් හෙළිදරවු වෙයි. එය පරිශීලන කිරීමෙන් තව ද තොරතුරු දැනගත හැකි ය.

සවිස්තරාත්මක ග්‍රන්ථනාමාවලි (Catalogue)

පුස්තකාල පොත් අධ්‍යයන සඳහා පර්යේෂකයින්ට බෙහෙවින් වැදගත්වන තොරතුරු මූලාශ්‍රයක් වශයෙන් උක්ත නාමාවලි විශේෂය ද හඳුන්වාදිය හැකි ය. මේවා ග්‍රන්ථනාමාවලිවලට වඩා වෙනස් ය. ලංකාවේ පුස්තකාල කීපයක තිබෙන සහ ලංකාවට අයත් එහෙත් විදේශීය පුස්තකාල කීපයක ද ඇති පුස්තකාල පොත් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණක් අලලා මේ කෘති පළව තිබෙයි. ඒවා සම්බන්ධයෙන් උදාහරණ මතු දැක්වෙයි.

අස්ගිරි මහවිහාරයීය පුස්තකාල පොත් එකතු පිළිබඳ විස්තරාත්මක ග්‍රන්ථනාමාවලිය²³

මෙය වර්තමාන ලියුම්කරු විසින් සිය පුස්තකාල සහ විඥාපනවිද්‍යාව පිළිබඳ සමාජයීයවිද්‍යා විද්‍යාපති පශ්චාත් උපාධිය සඳහා 2007 වර්ෂයේ දී කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලයීය පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයන පීඨයට ඉදිරිපත් කරන ලද නිබන්ධයයි. පරිගණක යතුරුලියන අනුසාර නිබන්ධය පිටු 609ක් සහිත වෙයි. ලේඛන ඉතිහාසය, පුස්තකාල පොත් ලේඛන කලාවේ ශිල්පක්‍රම, අස්ගිරි මහවිහාරයීය ඉතිහාසය යන ශීර්ෂවලට සැකෙවින් විස්තර මෙහි දැක්වෙයි. ඊට අමතරව උක්ත මාතෘකාව යටතේ එහි විහාරස්ථාන දෙකක පුස්තකාල පොත් 223 ක ග්‍රන්ථ විස්තර අකාරාදි ක්‍රමයට දැක්වෙයි. මේ සඳහා තෝරාගනු ලැබූයේ එහි මුල්ලේගම පන්සලේ සහ ආදාහනමලුව ගෙඩිගේ විහාරයේ පුස්තකාල පොත් එකතු දෙකය. දුර්ලභ ගණයේ පුස්තකාල පොත් මෙම විහාර දෙකෙහි තිබෙන බව එම නිබන්ධය පරිශීලනය කිරීමෙන් දැනගත හැකි ය. බලන්න, වයි.

කේ. තිස්ස බණ්ඩාර (2007) අස්ථිරි මහාවිහාරයීය පුස්තකාල පොත් පිළිබඳ ඓතිහාසික ග්‍රන්ථවිද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක් යන නිබන්ධය. පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයන පීඨය. කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය. කැලණිය.

Catalogue of the HughNevill collection of Sinhalesemanuscirpts in the British Library/ K. D. Somadasa.- London : The British Library and the Pali Text Society, 1987.- Vol. 1 .- xi, 439p.²⁴

පුස්තකාල පොත් හා සම්බන්ධ විස්තරාත්මක ග්‍රන්ථනාමාවලි (Catalogue) අතරින් උක්ත කෘතිය සහ එයට අදාළ සෙසු වෙළුම් හය ශ්‍රී ලාංකේය පුස්තකාල පොත් පිළිබඳ බොහෝ විස්තර අඩංගු තොරතුරු මූලාශ්‍රයක් වන්නේ ය. අදාළ ක්ෂේත්‍රයේ පර්යේෂකයින්ගේ විශේෂ අවධානය යොමුව තිබෙන මෙම වෙළුම් හතෙන් විස්තර කෙරෙන පුස්තකාල පොත් හාරදහස් පමණ ස්ථානගතව පවතිනුයේ බ්‍රිතාන්‍යයේ ජාතික කෞතුකාගාර පුස්තකාලයේ ය. මෙයින් වැඩි ම ප්‍රමාණයක් අයත් වනුයේ හ්‍රස්ත නෙවිල් එකතුවට ය. මේවා ආශ්‍රයෙන් කේ.ඩී. සෝමදාස මහතා විසින් සම්පාදන කරන ලද උක්ත කොටසෙහි සිංහල හා පාලි භාෂාවන්ගෙන් ලියැවී ඇති බුදුසමයට අයත් පොත් වැඩි ප්‍රමාණයක් ද සංස්කෘත භාෂාවෙන් ලියන ලද බුදුසමයට අයත් පොත් ප්‍රමාණයක් ද ගැන විස්තර අඩංගු වෙයි. ඒ අතරට පිටපතේ නම, පෙළට අයත් මුල් කොටස, භාෂාව, භෞතික විස්තරය, පොත් කම්බා විස්තරය, පත් ඉරු ප්‍රමාණය, පත් ඉරුවක ඇති පේලි ගණන ආදිය ඇතුළත් ය. සූත්‍ර සන්න, බණ කථා වස්තු, විනය සහ භාවනාවට අයත් පුස්තකාල පොත් ගැන මෙයින් විස්තර වන්නේ ය. මෙහි උපග්‍රන්ථයේ විෂය නාම සූචිය, කර්තෘ නාම සූචිය, සංඥා නාම සූචිය සහ තවත් විස්තර අන්තර්ගත වෙයි.

Vol. 2 .- vii, 316p.²⁵ - මෙම වෙළුමෙහි පුස්තකාල පිටපත් 266ක විස්තර අඩංගු වන්නේ ය. ඒවා පාලි සහ සිංහල භාෂාවලින් ලියැවී ඇති බුදුසමයට අයත් නොවන පොත් සම්බන්ධව ය. ආගමික හක්තිය, ඇදහිලි සහ වෘත්තාන්තවලට එම පිටපත් අයත් වෙයි. උපග්‍රන්ථය පළමු කොටස මෙහි.

Vol. 3 .- viii, 318p.²⁶ - තෙවැනි වෙළුමෙහි පුස්තකොල පිටපත් 250ක ග්‍රන්ථ විස්තර දැක්වෙයි. බෞද්ධ සාහිත්‍යයට අයත් ජාතක කථා, බුදුසිරිත, පූජ්‍යස්ථාන වන්දනා විස්තර කෙරෙන සහ තව ද තොරතුරු ඇතුළත් පිටපත් ඒ අතර වන්නේ ය. උපග්‍රන්ථය සහිතයි.

Vol. 4 .- viii, 465p.²⁷ - සිවුවන වෙළුම පුස්තකොල පොත් 363ක් ප්‍රධාන කාණ්ඩ පහක් යටතේ වර්ගීකරණ අනුසාරව තොරතුරු සංගෘහිත ය. ඉතිහාසය, ව්‍යාකරණ, කෝෂග්‍රන්ථ, අකාරාදි සහ ඡන්දස් ශාස්ත්‍රයට අයත් පොත් පිළිබඳ විස්තර එහි අඩංගු වෙයි.

Vol. 5 .- viii, 473p.²⁸ - මෙහි පුස්තකොල පොත් 468ක තොරතුරු අන්තර්ගතයි. ඒවා විෂයන් සතරක් යටතේ වර්ගීකෘතය. ආගමික නොවන පද්‍යය, වෙදකම, ජ්‍යොතිෂය, ශිල්පශාස්ත්‍ර හා කලාව යන ඒවා එයට අයත්ය. උපග්‍රන්ථයේ ග්‍රන්ථනාම සූචිය, කර්තෘ නාම සූචිය සහ සංඥානාම සූචිය ඇතුළත්ය.

Vol. 6 .- viii, 728p.²⁹ - ප්‍රධාන මාතෘකා දෙකකට අයත් පුස්තකොල පොත් ෫සක විස්තර මෙම වෙළුම මගින් තොරතුරු සැපයෙයි. එනම් ලංකාවේ ආගමික චාරිත්‍රවිධි විස්තර කෙරෙන කාව්‍යය පද්ධතීන්ගෙන් යුත් කොහොඹ කංකාරිය සහ පන්තිස් කෝල්මුරකවි පිළිබඳවය. විෂයනාම සූචි, පුද්ගලනාම සූචි, ස්ථානනාම සූචි ඇතුළත් උපග්‍රන්ථයක් ද සහිතයි.

Vol. 7.- 217p.³⁰ - කේ. ඩී. සෝමදාස මහතාගේ උක්ත විස්තරාත්මක ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ සත්වන වෙළුම වෙන්වී ඇත්තේ පෙර දක්වන ලද වෙළුම් සය තුළ අන්තර්ගත විස්තර වෙත පහසුවෙන් යොමුවිය හැකි ආකාරයේ තොරතුරු සැපයීම වෙනුවෙනි. වරින්වර ප්‍රකාශයට පත්කර ඇති මෙම වෙළුම් හත ඉතා වැදගත් සේ සැලකිය හැකිය. සම්පූර්ණ කට්ටල පිටපත් ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයීය පුස්තකාලයේ සහ ජාතික පුස්තකාලයේ ද තිබෙයි.

Catalogue of Palm leaf manuscripts in the University of Ceylon Library, Peradeniya. ලංකා ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයීය

පුස්තකාලයෙහි පුස්තකාල පොත් ග්‍රන්ථ නාමාවලිය. එම්. එම්. පී. ඩී. උඩුගම විසින් 1972 වර්ෂයේ දී සම්පාදනය කරන ලද මෙම ලේඛනය මුද්‍රණය සඳහා සැකසූ අත්පිටපතට කොළ 390ක් අයත් බව සඳහන්ය. එම පුස්තකාලයේ තිබෙන පුස්තකාල පොත් 4388ක විස්තර එකී විස්තරාත්මක නාමාවලියේ අන්තර්ගත වන්නේය.

Descriptive catalogue of the Pali manuscripts in the Adyar library.

Madras, The Adyar library (Theosophical Society), 1947. xxxi, 111,6p.³¹

ආචාර්ය ඊ. ඩබ්ලිව්. අධිකාරම් මහත්මා විසින් සම්පාදන කරන ලද මෙම විස්තරාත්මක ග්‍රන්ථ නාමාවලියට අයත් වන්නේ දකුණු ඉන්දියාවේ මදුරාසි (වර්තමාන චෙන්නායි) නගරයේ පිහිටි අද්‍යාර් පුස්තකාලය සතු ත්‍රිපිටක පුස්තකාල පොත් එකතුවයි. සම්පූර්ණ පෙළ සහ අටුවාව සහිත මේ පුස්තකාල පොත් එකතුවෙහි මුල් අයිතිය ලංකාවේ දකුණු පළාතේ මාතර දානපති උපාසිකාවක වූවාය. එවකට කර්නල් ඕල්කොට්තුමා ලද එකී පරිත්‍යාගය උක්ත පුස්තකාලයේ තිබෙයි. පිටපත් 47ක් සහිත මෙම එකතුවට පත්තිරු 24156ක් අයත් වෙයි. පෙළට සහ අටුවාවට අයත් සියලුම පිටපත් පිළිබඳව ග්‍රන්ථ විස්තර මෙහි සඳහන් වෙයි. ඒ ඒ පිටපත්වල පත්තිරු ගණන, අක්ෂර, අංකන ක්‍රමය, පත්තිරුවක දිග පළල, ආරම්භක පෙළ කොටසක් සහ පෙළෙහි අවසාන කොටස ද රෝමන් අක්ෂරයෙන් දැක්වෙයි.

මෙම ග්‍රන්ථ නාමාවලියෙන් විස්තර කෙරෙන පරිදි ත්‍රිපිටක ධර්මයෙහි සංයුතිය මෙන් ම පෙළට ලියන ලද ඒ ඒ අටුවාවේ නම ද දැනගත හැකි ය. ත්‍රිපිටක, අටුවා අධ්‍යයන සහ සංස්කරණ කාර්යයේ නිරත වන පර්යේෂකයින්ට මෙම මූලාශ්‍රය අනුව කදිම යතුරක් විය හැකි ය.

පුස්තකාල පොත් සම්බන්ධයෙන් පළව ඇති තව ද විස්තරාත්මක ග්‍රන්ථනාමාවලි කීපයක් තිබෙයි. BIBLIOGRAPHY ON PALM LEAF MANUSCRIPTS IN SRI LANKA; NATIONAL LIBRARY

AND DOCUMENTION CENTRE 2007 යන ප්‍රකාශනයට අනුව
ඒවායෙන් කීපයක් මතු දක්වනු ලබන බව සැලකුව මැනවි.

Bandall, Cecil.

Catalogue of the Sanskrit manuscripts in the British Museum.
London, printed by order of the Trustees. Sold at the British
Museum, and by Longman & Co. etc., 1902. vii, 261p. + Arranged
by subject grouping s. Indexes of titles & authors and a general
index.

Cabaton, Antoine

Catalogue sommaire des manuscrits Sanscrits et Palis. 1 er face.
-Manuscrits Sanscrits. Paris, Bibliotheque Nationale, 1907. (5)
189p. (1102 entries)

---Catalogue sommaire des manuscrits Sanscrits et Palis. 2 e
face.-

ManuscritsPalis. Paris, Bibliotheque Nationale, 1908. 195p.
719 entries, pp. 1 - 153; Papiers d' Eugene Burnouf
(124 entries), pp. 154 - 174; Papiers de Leon Feer
(20 entries), pp. 175 - 177. Title index.

Catalogue of the Sinhalese manuscripts in the India Office
Library / ed. C. H. B. Reynolds, K. A. S. Wijayarathne and A. S.
Kulasuriya.- London : India Office Library, 1981.- vi, 72p.

Colombo Museum

Catalogue of the Colombo Museum Library. Pt. 1 -Pali, Sinhalese &
Sanskrit manuscripts. Colombo, 1892. (2), 18p. (261 items).+ The
Librarian during this period was F. H. M. Corbet and The Director,
Amyrald Haly.

De Alwis, James

A descriptive catalogue of the Sanskrit, Pali & Sinhalese literary
works of Ceylon / James De Alwis.- Colombo : William Skeen (Govt.
printer), 1870.- Vol. 1, xxx, 243p.

De Silva, P. H. D. H.

Acatalogue of antiquities and other cultural objects from Sri Lanka (Ceylon) abroad/ P. H. D. H.De Silva.- Colombo : National Museum of Sri Lanka, 1975.- v, 506p.

De Silva, W. A.

Catalogue of Palm leaf manuscripts in the library of the Colombo Museum/ W. A.De Silva.- Colombo :Colombo Museum, 1938.- Vol. 1,xxxiv, 412p. : 6 plates.- (Memoires of the Colombo Museum series : A, No. 04).

De Zoysa, Louis

Catalogue of Pali,Sinhalese & Sanskrit manuscripts in the Ceylon Govt. Oriental Library/ Louis De Zoysa.- Colombo : George J. A. Skeen, (Govt. printer), 1882.- 26p.

Liyanarathne, Jinadasa

Catalogue of manuscripts Sinhalais/ ed. Jinadasa Liyanarathne.- Paris : Bibliotheque Nationale, 1983 .- 148p.

Perera, Dionysius Mudaliyar.

A Catalogue of Pali and other manuscripts in temples in the tangalla district. Communicated through Lt. - Col. W. M. G. Colebrooke

and read at the General Meeting of the Royal Asiatic Society (G. B. & I .) on May 5, 1832. This, perhaps the earliest catalogue of Ceylonese mss.to be compiled, remained unpublished, and the manuscript is missing from the Society's collections now.

Wickremasinghe, Don Martino De Silva.

Catalogue of Sinhalese manuscripts in the British Museum.

London. Printed by order of the Trustees, sold at the British Museum and by Longmans & Co. ,ect., 1900. xxxiii, 199p.

+ Preface by Robert K. Douglas. The entries are arranged by subject

groupings, with indexes of proper names, titles and subjects.

පුස්තකාල පොත් පිළිබඳ තොරතුරු මූලාශ්‍රයන් බොහෝ පවතින බැවින් නිදසුන් කීපයක් පමණක් මෙහි දක්වන ලදී. එසේ ද දක්වනලද්දේ ග්‍රන්ථනාමාවලි සහ සවිස්තරාත්මක ග්‍රන්ථනාමාවලි ආශ්‍රයෙන් පමණි. තව ද ලැයිස්තු, වාර්තා, වාරසඟරා ලිපි, සුවි සහ වෙනත් ලේඛන ආශ්‍රයේ ද මේ ක්ෂේත්‍රයෙහි තොරතුරු මූලාශ්‍ර බොහෝ තිබෙයි. තව ද බලන්න, ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල පොත් පිළිබඳ ග්‍රන්ථ නාමාවලිය / BIBLIOGRAPHY OF PALM LEAF MANUSCRIPTS IN SRI LANKA, සම්පාදනය, ප්‍රලේඛන සේවා අංශය ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මධ්‍යස්ථානය, කොළඹ ; 2007.

ආන්තික සටහන්

1. අමරසිරි, ජී.ඩී.- තොරතුරු සාක්ෂරතාවය, කර්තෘ ප්‍රකාශන, මඩපාන: 2004. පිටු. 1 - 2.
2. තොරතුරු සහ තොරතුරු ගවේෂණය, අමරවීර, ජේ.ඒ.- පුස්තකාල හා විශ්‍රාපනවිද්‍යා ලේඛන සමුච්චය, පුස්තකාල හා විශ්‍රාපනවිද්‍යා අධ්‍යයන අංශය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය, දලුගම: 2005. පි. 64.
3. තොරතුරු සහ තොරතුරු ගවේෂණය, අමරවීර, ජේ.ඒ. - පුස්තකාල හා විශ්‍රාපනවිද්‍යා ලේඛන සමුච්චය, පුස්තකාල හා විශ්‍රාපනවිද්‍යා අධ්‍යයන අංශය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය, දලුගම: 2005. පි. 64.
4. ජාතික පුස්තකාල සේවා හා ප්‍රලේඛන සේවා මධ්‍යස්ථාන වක්‍රලේඛ අංක 2004 -ප්‍රස 1 (2016 සංශෝධිත).
5. පැරණිම සිංහල පුස්තකාල පොත්, ප්‍රනාන්දු, පී.ඊ.ඊ. පුරාවිද්‍යා, සංස්. සිරිසමන් විජේතුංග, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ : 1989. පි. 8.
6. විමලරත්න, කේ.ඩී.ජී, පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය සංරක්ෂණය සහ ප්‍රතිසංස්කරණය, ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය, 1989. පි. 5.
7. නූතන ලංකාවේ පැරණිම පුස්තකාලයක වර්ධනය, තිස්ස කාරියවසම්, විමල් අභයසුන්දර සම්ප්‍රාදනය, සංස්. අමරහේවා මද්දුම සහ තවත් අය.... සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ : 1994. පි. 27-36.
8. ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල පොත් පිළිබඳ ග්‍රන්ථ නාමාවලිය/ BIBLIOGRAPHY OF PALM LEAF MANUSCRIPTS IN SRI LANKA, සම්පාදනය, ප්‍රලේඛන සේවා අංශය, ජාතික පුස්තකාල හා

- ප්‍රලේඛන සේවා මධ්‍යස්ථානය, කොළඹ ; 2007.
9. සංස්කාරක, කේ.ඒ. සෝමදාස, සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ: 1959.
 10. අස්ගිරි උපත, සංස්කාරක, කුඹුල්ලේ සීලක්ඛන්ධ හිමි, සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව, 2000.
 11. ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල පොත් පිළිබඳ ග්‍රන්ථ නාමාවලිය / BIBLIOGRAPHY OF PALM LEAF MANUSCRIPTS IN SRI LANKA, සම්පාදනය, ප්‍රලේඛන සේවා අංශය ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මධ්‍යස්ථානය, කොළඹ; 2007.
 12. එම.
 13. ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල පොත් පිළිබඳ ග්‍රන්ථ නාමාවලිය / BIBLIOGRAPHY OF PALM LEAF MANUSCRIPTS IN SRI LANKA, සම්පාදනය, ප්‍රලේඛන සේවා අංශය ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මධ්‍යස්ථානය, කොළඹ ; 2007.
 14. එම.
 15. එම.
 16. එම.
 17. එම.
 18. එම.
 19. එම.
 20. අස්ගිරි මහවිහාරයේ පුස්තකාල පොත්.-1. වයි. කේ. තිස්ස බණ්ඩාර, සාරථී වාර්ෂික සාර සංග්‍රහය, 2008, වෙළුම 06, මධ්‍යම පළාතේ සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රකාශනයකි. පි. 16-20.
 21. අතීත ස්මරණ-අස්ගිරි මහවිහාරයීය පුස්තකාල පොත්. වයි. කේ. තිස්ස බණ්ඩාර, සන්සිය වසර සපිරි අස්ගිරිය මහවිහාරය, සංස්. ආචාර්ය ගොඩගම මංගල හිමි, බුද්ධ ශාසන හා ආගමික කටයුතු අමාත්‍යාංශය, රජයේ මුද්‍රණය, 2012, පි. 167-188 (එම)
 22. ජීනරනතාහිනන්දන, සංස්කාරක. ලන්පලුරේ ඉන්දරනන හිමි, 2016, තිසර ප්‍රින්ට්ස්. පි. 54-67.
 23. වයි. කේ. තිස්ස බණ්ඩාර, (2007) අස්ගිරි මහවිහාරයීය පුස්තකාල පොත් පිළිබඳ ඓතිහාසික ග්‍රන්ථවිද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක් යන නිබන්ධය. පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයන පීඨය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය. කැලණිය.
 24. Catalogue of the HughNevill collection of Sinhalese manuscripts in the British Library/ K. D. Somadasa.- London : The British Library and the Pali Text Society, 1987.- Vol. 1 .- xi, 439p.
 25. Catalogue of the HughNevill collection of Sinhalese manuscripts

- in the British Library/ K. D. Somadasa.- London : The British Library and the Pali Text Society, 1989.- Vol. 1 .- xi, 439p.
26. Catalogue of the HughNevill collection of Sinhalese manuscripts in the British Library/ K. D. Somadasa.- London : The British Library and the Pali Text Society, 1990.- Vol. 1 .- xi, 439p.
27. Catalogue of the HughNevill collection of Sinhalese manuscripts in the British Library/ K. D. Somadasa.- London : The British Library and the Pali Text Society, 1990.- Vol. 1 .- xi, 439p.
28. Catalogue of the HughNevill collection of Sinhalese manuscripts in the British Library/ K. D. Somadasa.- London : The British Library and the Pali Text Society, 1993.- Vol. 1 .- xi, 439p.
29. Catalogue of the HughNevill collection of Sinhalese manuscripts in the British Library/ K. D. Somadasa.- London : The British Library and the Pali Text Society, 1993.- Vol. 1 .- xi, 439p.
30. Catalogue of the HughNevill collection of Sinhalese manuscripts in the British Library/ K. D. Somadasa.- London : The British Library and the Pali Text Society, 1995.- Vol. 1 .- xi, 439p.
31. Descriptive catalogue of the Pali manuscripts in the Adyar library. Madras, The Adyar library (Theosophical Society), 1947. xxxi, 111,6p. 31.